

MERE NA USAVRŠAVANJU ORUŽANIH SNAGA SAVEZNE REPUBLIKE NEMAČKE

Polazeći od svog osetljivog i važnog geostrategijskog položaja u centralnoj Evropi, istaknutog mesta i uloge u okviru NATO-a, povoljnih ekonomsko-finansijskih mogućnosti, SR Nemačka dosta pažnje poklanja svojim oružanim snagama.

U toku poslednjih godina vojnopolitičko rukovodstvo SR Nemačke preduzelo je mnoge mere radi usavršavanja organizacijsko-formacijske strukture i materijalno-tehničke opremljenosti svojih OS. Novije mere u tom pogledu, a i mere radi prilagođavanja OS savremenim potrebama, objavljene su u »Beloj knjizi 1971-72«, koja je, u stvari, zvanični (javni) dokument vlade o vojnoj politici i objavljuje se svake godine.

Prema podacima iz ove knjige, i procenama vojnih stručnjaka Francuske, SAD i DR Nemačke¹, razlozi za najnovije mere u OS SR Nemačke su mnogostruki i zaslužuju da se na njih posebno ukaže.

Pre svega, na ove mere uticala je jedna manje-više opšta tendencija u vojnoj politici jačanja konvencionalnih snaga, osposobljenih da se bore bez nuklearnih sredstava u tzv. klasičnim uslovima, uz upotrebu samo konvencionalnog oružja. Ta tendencija odbija sve više »pravo građanstva« i u drugim armijama, naročito u Evropi, a rezultat je dostignute nuklearne ravnoteže između velikih sila i sve većeg uverenja da je eventualni nuklearni rat absurd.

SR Nemačka bi sve svoje operativne snage u slučaju rata stavila pod komandu NATO-a; ona je usvojila njegove operativno-strategijske poglede i načela vođenja rata, pa prema tome i najnoviju strategiju realističkog odvrtačenja. Međutim, u okviru toga SR Nemačka je pristalica tzv. strategije »isturene odbrane«, što znači da njene OS u slučaju rata budu isturene prema istočnoj granici. Ta činjenica uslovlila je neke izmene u nameni, rasporedu i materijalno-tehničkom obezbeđenju ovih OS.

U pomenutoj »Beloj knjizi« govori se o tome da su na poslednje izmene uticali i međunarodni faktori, odnosno težnja SR Nemačke da u sadašnjoj situaciji ne povećava brojno svoje OS kako ne bi poremetila postignutu ravnotežu u Evropi. Sledeći razlog je ograničen priliv ljudstva, jer je velika konkurencija (konjunktura) privrede, a kao i bitan faktor spominje se finansijski. Naime, zapadni Nemci izjavljuju da su se našli u dilemi, kao i većina drugih, da li da zbog pomanjkanja finansijskih sredstava svoje OS snabdeju najsavremenijom tehnikom i opremom i

¹ »Bela knjiga 1971—72«, SR Nemačka, i *Military Review*, SAD, 1972.

jednovremeno smanje broj većih združenih jedinica, ili da zadrže snage na sadašnjem nivou, a program modernizovanja i zamene zastarelog naoružanja i opreme usmere na duži rok. Budući da su se ispitivanjem uverili da je novo oružje gotovo dvaput skuplje od prethodne generacije, odlučili su se na kompromise.

Ti razlozi su i usloveli poslednje izmene u politici izgradnje OS, a one se pretežno odnose na KoV, glavnu polugu u tzv. konvencionalnim dejstvima, jer se RV i RM ionako manje-više ravnomerno razvijaju i osposobljavaju jednovremeno za konvencionalna i nuklearna dejstva.

Polazeći od iznetih uslova i razloga, Nemci su razradili nove principe grupisanja snaga i izvođenja borbenih dejstava, kojima se predviđa:

- držanje na pogodnim linijama prema istočnoj granici pretežno pešadijskih snaga, ojačanih protivtenkovskim sredstvima, sa zadatkom zaštite granice;

- držanje u dubini znatnih tenkovskih i motomehanizovanih snaga, koje imaju zadatak da izvode ofanzivna dejstva — napade, protivudare;

- raspored na celoj teritoriji SR Nemačke jedinica TO, čiji je prvostepeni zadatak zaštita objekata u pozadini, ali i sadejstvo, u slučaju potrebe, sa ostalim OS pri izvršavanju drugih zadataka;

- organizacija pozadine koja obezbeđuje ovakav raspored i namenu OS u celini, odnosno svakog od ovih elemenata ponaosob.

Da bi se obezbedili navedeni principi grupisanja snaga i izvođenja borbenih dejstava, predviđa se:

- stvaranje odgovarajućih oklopnih i mehanizovanih divizija i njihovo držanje na potrebnom stepenu borbene gotovosti;

- stvaranje jakih teritorijalnih jedinica, čije su snage delimično razvijene još u miru i pripremljene za brzu mobilizaciju u slučaju rata;

- stvaranje integrisanih sistema pozadinskog obezbeđenja, sa uskladištenim materijalnim sredstvima u istočnom graničnom području i u dubini teritorije — na svim pravcima borbenih dejstava.

Sve ove snage, tj. kopnena vojska, teritorijalne jedinice i elementi pozadinskog obezbeđenja, integrišu se i stavljaju pod jednu komandu — komandu komandanta ratišta. To treba da omogući racionalnu upotrebu svih raspoloživih kontingenata, jedinstven stepen komandovanja i obuke. Karakteristično je da oficiri KoV-a i teritorijalne odbrane imaju isti tretman; predviđa se da se oni u toku svoje karijere međusobno zamenjuju.

Sada se OS SR Nemačke sastoje iz *kopnene vojske, ratnog vazduhoplovstva i ratne mornarice*. U »Beloj knjizi« se izlaže njihov sastav, stanje, organizacija i mere koje se predviđaju u narednih 5 godina. Radi sagledavanja stepena njihovog modernizovanja, ukazaćemo na najvažnije elemente petogodišnjeg razvoja pojedinih vidova.

Kopnena vojska. Sastoji se od regularnih operativnih snaga i teritorijalnih jedinica. Operativne snage svrstane su u tri armijska korpusa (1, 2. i 3.) i jednu samostalnu dopunsku diviziju. Korpusi imaju različit broj divizija — zavisno od njihovog mesta i uloge. Svaki korpus ima i po jedan samostalan tenkovski puk, jednu vd brigadu i jednu brigadu avijacije, koja se naziva i korpusna avijacija.

Krajem 1971. operativne snage raspolagale su sa ukupno 4 tenkovske, 4 motomehanizovane, 2 motostreljačke, 1 planinskom i 1 vd divizijom koja je zatim rasformirana. Svaka divizija ima 3 brigade, izuzev

tri tenkovske divizije koje imaju po 2 brigade. Prema tome, ukupno ima 33 brigade, od kojih 12 motorizovanih, 9 tenkovskih, 6 motostreljačkih, 3 planinske i 3 vd brigade.

Mehanizovana brigada ima 2 mehanizovana pešadijska bataljona, tenkovski bataljon sa 79 tenkova »Leopard«, artiljerijski divizion sa 18 samohodnih oruđa M-109 i haubica 155 mm, zatim izviđačku četvu, četvu za vezu, inžinjerijsku četvu i pt-četvu.

Za pozadinsko obezbeđenje brigada ima pozadinski bataljon. U miru bataljon je popunjen samo starešinskim kadrom, dok se njegovo ljudstvo mobilize pozivanjem rezervista.

Tenkovska brigada je slična mehanizovanoj, sem što ima 2 tenkovska i 1 mehanizovani pešadijski bataljon. Pešadijski bataljon ima dopunsku četvu za popunu tenkovskih bataljona.

Motostreljačka brigada ima tri motostreljačka bataljona na amfibijskim transporterima-točkašima. Jedan od bataljona u miru je popunjen samo starešinskim kadrom. Motostreljačka brigada ima jedan pt-divizion sa 48 pt-oružja i 8 pt-raketa i 1 artiljerijski divizion haubica 105 ili 155 mm na motornu vuču.

Planinska brigada ima sličnu formaciju kao i motostreljačka, sem što u art. divizionu ima brdske haubice 105 mm.

Vazdušnodesantna brigada korpusa ima 3 vd bataljona i delove za podršku. Može se prebacivati avionima i helikopterima korpusa.

Novost u KoV su motopešadijske jedinice i samostalni tenkovski pukovi i vd brigade korpusa.

Modernizacijom KoV-a predviđa se jačanje protivtenkovskog i pav-naoružanja. Protivtenkovska odbrana biće ojačana uvođenjem pt-raketa »Hot« i »Milan«, a i višecevnim raketnim topom »Lars«, koji ima specijalnu pt-granatu.

Do 1973. godine treba da se poveća broj tenkova »Leopard« sa 1845 na 2173. Do tog vremena ovi tenkovi dobiće stabilizatore za gađanje iz pokreta. Već sada se radi na modificiranju tenka »Leopard«, koji će dobiti naziv »Leopard-2«.

Do 1974. godine motostreljačke brigade zameniće postojeće oklopne transportere HS-30 novim oklopnim transporterom »Marder«. Uvodi se u naoružanje i novi izviđački avion CL-89 (poizvodi se u kooperaciji sa V. Britanijom i Kanadom).

Radi jačanja PVO predviđa se uvođenje novog samohodnog topa 35 mm. Na bazi tenka »Leopard« predviđa se i uvođenje novog automatskog pav-topa 20 mm i američke rakete »Red Aj«.

Da bi se povećala pokretljivost jedinica KoV-a uvodi se novi srednji transportni helikopter CH-53 G.

Teritorijalna odbrana je dobila značajno mesto u planovima razvoja. Formirane su 3 teritorijalne komande koje pokrivaju čitavo područje SR Nemačke. Njima su potčinjena vojna područja. Teritorijalna komanda Šlezvig Holštajn obuhvata jedno vojno područje. Teritorijalna komanda za sever obuhvata 2. i 3. vojno područje, a teritorijalna komanda za jug 4, 5. i 6. vojno područje.

Svaka komanda vojnog područja je komanda TO i raspolaže snagama jačine jedne brigade, čije je brojno stanje u miru 2.000 ljudi, a u ratu se povećava na 7.000. Ta formacija je specifična i ima sledeće jedi-

nice: dva pešadijska puka (sa po dva pešadijska bataljona, svaki sa po 4 pešadijske i 1 komandnom četom), zatim dve pt-čete, dve inž. čete, ABHO-četu, komandnu četu, inž. bataljon, bataljon za opsluživanje (pozadina) i dva bataljona za popunu.

Ratno vazduhoplovstvo. Namena i zadaci ratnog vazduhoplovstva SN Nemačke ostaju isti, a ostvaruju se u okviru RV NATO-a. Njegovi važniji zadaci su: učešće u nuklearnom udaru, u PVO teritorije, u izolaciji rejona borbenih dejstava, u izviđanju i neposrednoj podrški KoV-a.

Radi daljeg modernizovanja predviđa se da se do 1975. zamene avioni F-104G i G-91 R-3.

Do kraja 70-ih godina treba da se uvedu u naoružanje avioni »Pannavia 200«, F-4F (Fantom), RF-4E Fantom i TA-501 »Alfa džet«.

Ratna mornarica. I zadaci ratne mornarice ostaju uglavnom isti: zaštita primorskog boka SR Nemačke, blokada baltičkih prolaza i zaštita komunikacija u Severnom moru.

Prema ovom planu predviđa se modernizovanje RM, a, između ostalog, i zamena torpednih čamaca »Jaguar« novim koji imaju raketno naoružanje, a koje treba da isporuči Francuska (ukupno 20).

Domaća industrija treba da do kraja 1976. proizvede još 10 torpednih čamaca, takođe naoružanih raketom brod—brod. Do 1975. RM treba da ima 24 podmornice opremljene torpedom za gađanje na velikim daljinama.

Mornarička avijacija treba da dobije rakete vazduh—brod.

Lični sastav OS SR Nemačke se deli na 3 kategorije: dobrovoljci (služe na osnovu ugovora 2—15 godina), stalni kadar i vojni obveznici. Vojnih obveznika ima u KoV-75%, u RV-61%, a u RM-47%. Ukupno brojno stanje 1971. iznosilo je 468.000 ljudi. Omladina nerado ide u vojsku i ima mnogo zahteva za oslobođenje od vojne obaveze. Oseća se naročito nedostatak specijalista. Zbog toga se predviđaju mere radi većeg stimulisanja vojne službe, koje treba da i materijalno zainteresuju ljude.

Gledano u celini, najveće izmene su u KoV-u, ali se intenzivno modernizuju i ratno vazduhoplovstvo i ratna mornarica.

U zapadnoj vojnoj literaturi su ove izmene primljene povoljno, kao znak izvršenih obaveza koje proističu iz činjenice da je SR Nemačka član NATO-pakta.

U istočnoj vojnoj literaturi ove mere su ocenjene kao jačanje ofanzivnog duha zapadnonemačkih oružanih snaga, a ima dosta kritike i zbog jačanja teritorijalne odbrane — budući da se i to ocenjuje kao mera militarizacije.

J. G.